

Հրատարակի ամիսը երկու անգամ .
 Ուորադրու թեան տեղին է .
 Զմեռոնիս . Եւայեան Մեծարդոյ
 Մ . Յ . Պ . Գրեգորիոս գրատունը ,
 Պոլիս . Բնիկացաւորաց Ունեգարանը .
 Մեծ տըր խան , Սիւ . Յ .
 Մեծարդոյ զարդան ազա փախաշտան
 Պաշխ փողոց Սիւսի թիւ 2
 զարից . Ա . Մուրադեան
 Մանչեսթեր , Տիսան Էրիկեան .

ՀԱՆՆԵՐ ԿԻՍԵՄԱՆԱՅ

ՎԵՐՍՏԱՆԱՅՆ ԱՐՈՒՆԵՍՏԻՑ ԵՒ ԶՈՒԱՐՃԱՆԱՅՑ

ԽՄԵԱԳԻՐ - ՏՆՕՐԵՆ . - ՍՆԲԳԻՄ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
 ԱՌԱՋԻՆ ՀՐԶԱՆ

Գանիրս , Հուարչ . Աշիկարեան .
 Հանգիսիս շրջանը զից ամիս է .
 Իջմիրի համար գին 2 տրծ . մեծիս .
 Ուրիշ բացարկներ . 2 ու կես մեծիս .
 Հանգիսիս շրջանը որ եւ իցէ
 նամակ դիտի ուցուի առ Սարգիս
 փախաշտան .
 Փոստան չվճարուած նամակ չեն
 դուրսուիր .

Ա . ՏԱՐԻ .

1862 ԱՊՐԵԼ 1

ԹԻԻ 2

ԱՍՏՈՒՄԸ Է ՄԻԱՅՆ ՎՐԵՒԻՆԵՐԻՐ

“ Որդեակ իմ Եսուարդ , միայն քեզի կը յանձնեմ իմ աղջկիս . բարերար ու գթած եղիւր անոր
 “ վրայ , իւր ծեր հօրը սիրոյն համար . միշտ յիշէ ,
 “ որ իմ մահուան ժամանակիս միակ խնդիրքը աս
 “ էր : Ըմենակարողն Լատուած իւր առատ ողորմու
 “ թեամբը օրհնէ դձեզ , իմ դաւիթներս ” , ըսելով
 “ գողգոջուն պաղ ձեռքերովը աղջկան ձեռքը Եսու
 “ արդին ձեռքը հուռայ և ինքն ալ բարձին կըր
 “ թնելով հօգին կ'աւանդէ .

Եսուարդ 25 տարեկան պարկեշտ և դործունեայ , բարերար և ազնիւ երիտասարդ մի էր , ա
 “ ձն իւր ճանչուողներէն սիրեցեալ . զարմանք չէ որ
 “ Մարիամ 1 իղիին սիրտը շահեցաւ , որ դրացի երկ
 “ րագործի մը աղջկին էր . իւր հօրը մեռած ժամա
 “ նակը 19 տարեկան էր . և հետեւեալ տարին Եսու
 “ արդ Մէլֆիլտին կնիկը եղաւ : Հայրը հարուստ
 “ և կը չըլլալուն , Եսուարդ ամուսնանալէն առաջ ,

ինքիր ղ լիուն կալուած մը բռնեց վարձու , որն որ
 “ միայն իր դործունէութենէ և ժրջանութենէ կա
 “ խում ունէր բոլոր տանը պիտոյքը հողալէն ղառ
 “ երկրին վարձքն ալ վճարելու : Ժամանակ մը բա
 “ ւական յաջող գացին դործերը , և գրեթէ իր
 “ կարգուելէն մինչև երկրորդ տարին կարողացաւ կալ
 “ ուածին վարձքը վճարելու . սակայն երրորդ տարին
 “ յանկարծ բախդը նախանձելով խեղճ երիտասար
 “ դին վիճակը փոխեց , և զժբաղդութիւնը օր ըստ
 “ օրէ աճեցաւ ու հազիւ թէ կարողացաւ իւր տանը
 “ պիտոյքը հողալու : Սոյն միջոցիս կալուածոյ տէրը
 “ Պարոն Մէլլորըմ յանկարծ մեռաւ , և իր որդին
 “ ալ հեռու երկիր մը դացած ըլլալուն՝ դրացի երկ
 “ րագործի մը հողաբարձութեան տակ մնացած էր
 “ կալուածը , որ գթառատ ու բարի մարդ մի էր :
 “ Իմէ Եսուարդէն վարձք փնտոող չեղաւ , բայց
 “ հետեւեալ տարին դործքերը ձախտըղ երթալուն
 “ երկրին վարձքը չի կրցաւ վճարել . աս բանիս հա
 “ մար Եսուարդ սաստիկ տրտում էր և բնաւ երե
 “

սը չէր ծիծաղեր . բայց իւր ամուսինը աղնիւ Մարիամ, միշտ միւթարական և յուսալից խօսքերով իւր էրիկը կ'ըստփսփէր : « Ըստուած ողորմած է , սիրելի Լատարգոս , տարակոյս մի ունենար , ու մի երկրմտիր անոր անհուն ողորմութեանը , զալ տարի ինք մեզի յաջողութիւն կու տայ և ամէն պարտքերնս մէկէն կը վճարենք » , կ'ըսէր :

Ըստ թշուառ կացութեանս մէջ երբ աշնան վերջերը խաւար իրիկուն մը թանձրամած ամպերը երկնից կապոյտը կը ծածկէին , օտարականին մէկը , որ կուլիտ և անճոռնի գէմքով պլանդակ մարդ մի կ'երևնար , զիւղի սլանդով կը մանէ անդու ճայեցութեամբով , ու անկիրթ շարժումներով , ուր որ շատ զիւղացիք դարձ չունենալովն ունիւր ընթերիք կ'ընէին . ոմանք օրագիր կը կարդային և ոմանք ալ իրենց դրացեացը դործին հոգ կը տանէին բուն իրենց դոհունակութեամբը :

Ըստ օտարականը սեղանի մը առջև կ'անցնի և սպասուորին ընթերիք կը հրամայէ , ու ամէնընտիր կերակուրներէն իր առջին կը բերուի : Արած ժամանակը , իր գլխացի կողմի սեղանը նիհար մէկը նախանձական աչօք զինքը կը գիտէր , և երբեմն երբեմն ումպ մը դարձնուր կը իմէր : « Կը ճանչնաս զիս » , կ'ըսէ օտարականը , « որ առանկ մը տաղբութեամբ զիս կը գիտես » :

« Հըհ , — չէ » . կ'ըսէ նիհար պարոնը , որ Ավրատիոս անունով նոյն զիւղին գեղավաճառն էր :

« Գուցէ կը ճանչնաս զիս , — բայց հոգ չէ . առաւ տալի եղաւ որ ես այս զիւղէն զատուած եմ , ըսէ ինծի ինչ կայ չեկայ . Մէյնցի Մէլորըմը ինչպէս է » :

« Մէյնցի Մէլորըմ ! կը դռնէ գեղավաճառը . դուք յիշաւի օտարական էք եղբոր , երկու տարի է որ ան մնած է » :

« Ո՛հ , իրաւ կ'ըսես » , կ'ըսէ օտարականը ուրախալից լուրը իր գէմքին զուարթութիւն տալով . « և արդեօք » , — քիչ մը սպասէին ետքը կը շարունակէ , — « Մարիամ Լիլիին վըայօք տեղեկութիւն մը ունի » :

« Ըստ , աէր իմ , չորս տարի եղաւ անոր ամուսնանալ » :

« Բնութանցաւ ! որուն հետ » :

« Լատարգ Մէյֆիլտին հետ » :

« Բնութեալ ըլլայ » , կը դռնէ օտարականը կէս մը նստած անոռնէն բարձրանալով . և իր կարծր ձեռքով սեղանին վրայ բուռն հաւիանելով : « Կարգուեցաւ ! և անոր ! ինչո՞ւ , անանկ նուաստ մարդու մը կաւակ առնէ ու իս բոլորովին ուրանայ » :

« Հ , որչափ կ'ատեմ զինքը այդ գործին համար ,

բայց սակայն վրէժս պիտի առնեմ » :

« Հա , հիմայ հասկըցայ դուք ով էք » , կ'ըսէ Ավրատիոս . « Հրամանքնիդ Մէլորըմին որդին Կարոլոսն էք » :

« Ավրատիոս ճանչցաւ , քանզի իրօք Լատարգին վարձքով բռնած կալուածին տիրոջը որդին էր , որ օտար երկիր գացած էր . կամայապաշտ և չորս բնաւորութեան տէր , տասը տարի առաջ Կարոլոս Մարիամ Լիլիին կը սիրէր : Բայց Մարիամ սըրտով կ'ատէր զինքը և բնաւ հակամիտութիւն չունէր իր կինը ըլլալու . քանի որ տղան կ'առաջարկէր որ իւր ձեռքը տայ , աղջիկն ալ այնքան անգամ դողդղալով ու վախով կը մերժէր : Ըստ պատրաստի մէջ Կարոլոս իրենց զիւղին տօնախմբութեան օրը ոյելից ըմպելիքներու ներդործութեամբը մարդու մը ճակատին սաստիկ հարուած մը տալով , սպաննեց զան : Կարոլոս զիւղէն փախաւ . և իր բացակայութենէ ի վեր թափառական կը պտըտէր : Հիմա որ իր զիւղը դարձաւ առաջուանէ աւելի հարուստ չըլլալով , հօրը մահտան լուրը հաճելի էր իրեն , քանզի անմիջապէս երկիրը իր ըստացուածքը եղաւ ինչպէս որ օրինօք ալ ինքն էր ժառանգը : Սաստիկ կ'ուրախանար որ , Լատարգ Մէյֆիլտ իւր կալուածքին երկու տարուան վարձքը չըհատուցած է , վասնորոյ անմիջապէս դատաստանի քաշեց զան . բայց ինչքան ստակ չունենալուն , դատաւորը վճռեց որ բոլոր ունեցածը պարտքի տեղ վճարուի , և Լատարգ տարաբախդ ընտանեացը բոլոր կարասիքը ծախելով վճարեց իւր պարտքը :

Ըստ յիշին աստիճան չբաւորութեան մէջ ժամանակ մը ասգիս անգին թափառելէն ետքը բաւրեալգաբար իրեն բնիկ զիւղէն քիչ մը հեռու երկրագործի մը քով դործ գտաւ , և սա բաղդաւորութիւնն ալ ունեցաւ որ կիսակործան պարագայ ինքիմ մը գտաւ որ իր ընտանիքով մէջը կրնար բնակիլ : Հոս Լատարգ նորէն սկսաւ կենդանութեան շունչ առնելու և իւր ամուսինը դոհ սրտով փառք կու տար Ըստուածոյ որ պարտքէ ազատեցան : Օր մը առտուանց կանուխ Մարիամ յանկարծ դըրանը բաղնիքէն արթննալով երիտասարդը քունէն կը վերցնէ . ու ան ալ կենլէ գուռը կը բանայ . և այս ետքինը կ'ապշի կը մնայ երբ Կարոլոս Մէլորըմ և Պրասն անունով իր գործակալը իւր ճիթը մտնելին կը տեսնէ : « Պարոն Լատարգ Մէյֆիլտ » , կ'ըսէ Կարոլոս , « տհաճելի դործքի մը համար եկանք հոս » : Երէկ զիշեր տունս գող մտեր և որքան արծաթեղէններ որ ունէի բոլորն ալ գողցեր է , զիւղացիք ալ ինձ ծանուցին որ առ

դործին անաշնորհը դուռն ես :

Ըստ խօսքերուն՝ Լատուարդի պատասխանը միայն իր վեհանձնական նայուածքն էր :

“Տէր իմ, ձեր կորսնցուցածները աս տանը մէջ փնտռենք”, ըստ Պրատոն նախատինքով մը, “քանզի ուրիշ կերպով չենք կրնար դո՛ճ ըլլալ” :

Ըս ըսելով անմիջապէս սկսան փնտռել : Լատուարդ և իւր ամուսինը ա՛հ ու գողի մէջ մնացին, երբոր սենեակին դռնի դին դրուած տոպրակի մը ստիկն արծաթ սրակ մը և քանի մը դրաք, ու պատուհանի մը մէջէն ալ երկու բանալի դուռն նէ :

“Յարժեմ թէ ասիկայ բաւական արագոյց կրնայ ըլլալ, պարոն Լատուարդ”, կ'ըսէ Կարոլոս, արծաթները իր բնիկերին ձեռքէն կ'առնէ նայելու գիտմամբ : “Մի այլայլի՛ր, բանը կը մնայ քեզ բանա խրկել” :

Ըս ըսելով Պրատոն կը խրկէ որ կառավարութեան երկու պաշտօնակալ կանչէ, և ատանց ժամանակ կորսնցունելու Լատուարդ Մէյֆիլտը քաղաքին բանտը կը տարուի : Մարիամ, ցաւալի սրտիւ արիւն արտօնք կը թափէր, և աս ամէն տեսածին վկայ էր : բայց իր սրտին կսկիծը ու ատապաւնը օդուտ չէին ընէր որ ժամանակը պարտաւ տեղը կորսնցունէ, ալ իր բնաջան պաշտպանէն զրկուած էր : վստիկոյ շուտով գնաց գործ փնտռելու որ առնօթի չի մնան : Լատուարդին զխառորը գործ տըւաւ իրեն, որուն միջոցաւ չնչին բան մը կը վառաւորէր, որ հազիւ թէ իրեն և իւր երկու սիրուն զաւելները ապրեցնելու կը բաւականանար : Իր էր կանը դասին օրը կը մերձենայր և զիշեր մը որ իր փրձիթը նստեր կրակարանին մէջի վառած փայտերէն ելած կայծերը կը զիտէր, յանկարծ մարդու մը ներս մտնելէն սարսափեցաւ : քանզի դուռը կղզած չէր : այս մտնողը Կարոլոսի գործակալը Պրատոնն էր : “Յայտնի է քեզ, կ'ըսէ Պրատոն, “որ քու ամուսնոյդ գէմ երկու վկայներուն մէկը ես եմ : Կարոլոս և ես կռուեցանք ու վաղուան օրը ճանապարհորդ եմ Լսթրալիա երթալու : սակայն երթալէս առաջ պէտք է փոստովանիմ քեզ, որ պահուած զոգութիւնը բոլորովին խաբէութիւն մ'էր, գողօն սեպուած բաները Կարոլոս Մէլտըրմին ձեռքովը հոն դրուեցան : բոլոր ըրածները ձեզի գէմ մշտնջենաւոր զրէժ մ'առնելու համար էին” :

Մարիամ միտքը շփոթած շնորհակալ եղաւ իրեն ըսածներուն համար : ու Պրատոն մնաւ բարեւալ ըսելով զատուեցաւ :

Դատաստանի օրը եկաւ : խուռն բազմութիւն լեցուեր էին սրահին մէջ : քանզի ամէնքը կը

ճանչնային բանտարդ եալը : Լատուարդ Մէյֆիլտ բանտէն հանուելով դատաստանապետաց առջին բերուեցաւ : Ընտանի վկան կանչուեցաւ որ Պրատոնն էր, բայց հոն չկար որ հրամանին պատասխանէ : Կարոլոս կանչուեցաւ որ յառաջ դայ իր վկայութիւնը տալու ու ոտուդելու : Իր ձեռքը Սրբազան մատեանին վրայ դնել տունն որ երգում ընէ, և երբոր երգում ընելու վրայ էր, բազմութեան մէջէն կնիկ մը աճապարանօք առաջ կը նետուի ու դիմացը անցնելով կը պոռայ : “Օղորդ եղի՛ր ! պարոն Կարոլոս Մէլտըմ, քու հոգւոյդ գէմ չարիք չի բերես :

“Խենթու՛հի ! պոռաց Կարոլոս, ինչ որ կը վկայեմ՝ ճշմարտութիւն է” :

“Սա է պոռաց կիւնը” : “Նոյն կէտին յանկարճահաս մահուամբ Կարոլոս զեանը կ'իշխի անկենդան : Լատուարդ Մէյֆիլտ անմղ կ'ելլէ ու իր նորահաս և հաւատարիմ ընկեր Մարիամը իր կեանքը կ'աղաւտէ որ Կարոլոսին սպաննողուհին եղած էր :

Տ . . . ուհի :

Ա Լ Ք Ի Տ Ո Ւ Ե Ի Գ Ի Ն Է

Հարուստիւն (1) :

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ :

ՈՒՐԸՆԵՐԻԹ ԼՈՒՐ ՍՐ

Պայծառ ու զեղեցիկ օր մըն էր, երկնից երեսը ամպ մը չէր երևար, և արեղակը իր ճառագայթներովը օդին ցրաութիւնը մեղմացուցած էր : Ըստ սօր պարոն Ֆէրախնադ այցելութիւն մը ընելու պարտաւորուած ըլլալով կէսօրուան ճաշը լմացունէին երկու ժամ վերջը ձի հեծաւ իր այցելութիւնը ընելու համար, տան ծառաներն ալ գործերին լմացունելով ամենքը դուրս ելան, և միայն տան մէջ մնաց Լուդինէ իր Սոփիա խնամածուովը :

Սոփիա պատուհանի մը առջև նստաւ ու սկսաւ կար կարել, Լուդինէ ալ փոքր ինչ քովը նստելով խօսակցութիւն ընելէն ետքը, տեղէն ելաւ ընտիր զիրք մը առաւ ու դէպ 'ի պարտէզ յառաջացաւ :

Լուդինէ զեղեցիկութեան գիցուհի մը պէս պարտէզին մէջ կը շրջադայէր, զիրքը ձեռքին մէջ բռնած կ'ընթեռնոյր, վսեմ տեսարան : Ըսն պարզ

մանուշակաղոյն խալան, թոյլ թոյլ ձգուած մաղէ-
րը, իր շնորհալից դէմքին պերճութիւնը կ'աւել-
ցնէին, աղաւման նայուածքովը կարծես թէ
ծաղիկները ու բոյսերը կենդանութիւն կ'առնէին,
օդը հանդարտ ու հանդիստ էր և ուրիշ ձայն չ'էր
լսուեր բայց միայն Լեզիկնէի խալան բոյսերուն
վրայ քսուելով հանած խշառոցը. Լեզիկնէ այսպէս
քիչ մը պառնելով տախտակէ շինուած քանաքէի
վրայ նստաւ որ պարտէզին ներսովը շինուած էր:
Ալֆրէտ տառն և հինգ օր կար որ իր սիրելի Լեզի-
կնէն տեսած չ'էր ամենեւին, քանզի հիւանդ անկողնոյ
մէջ կը գտնուէր, այսօր իւր առողջութիւնը լաւ
վիճակի մէջ տեսնելով յարմար առթիւ մը իր
կարօտակէդ տեսութեան փափաքը լեցնելու եռան-
դեամբ կ'աճապարէր: Ալֆրէտ ներս մտաւ առանց
մէկը տեսնելու, և իր սիրելի Լեզիկնէն առանձին
գտնելու յոյսով դէպ 'ի պարտէզ յառաջացաւ և
սկսաւ մտադրութեամբ չորս կողմ փնտռել... ահ
Լեզիկնէն դպաւ աչքին և կամայով անոր ետեւ զին
վարդենիի մը քով պահուցանեցաւ որ անոր խօսքերը
մտիկ ընէ, Լեզիկնէ որ Վալֆրէտ դիտած չ'էր և
որուն սիրոյն բորբոքմանէն և կարօտէն ինչ ըլլա-
լը չ'էր զիտեր, տառն և հինգ օր է որ զինքը չ'էր
տեսած, ինչպէս կրնար դիմանալ, սրտին խորէն
մէյմը հառաչեց և կտրուկ ու ախար ձայնով մը հե-
տեւեալ խօսքերը արտաբերեց. «Ալֆրէտ, քու
քաղցրիկ կերպարանքդ տեսնելու համար բաւական
ժամանակ է դուրի եմ մնացած, քու կազդուրիչ խօս-
քերդ տառն և հինգ օր է որ լսած չ'եմ, ահ որչափ
բոնութեամբ կ'ընես սրտիս և զգացմանցս վրայ,
եթէ այս րոպէս մէջ զոյսի թէ ինչպէս կը տան-
ջուրիմ, հարկաւ պիտի ցաւէիր վրաս, մէր էս ար-
դեօք. Բնտուած իմ, մեղմացուր իր ցաւերը և ազ-
դէ իր սրտին որ դոյս իւր տեսութիւնը վայելեմ:
Լեզիկնէ այս խօսքերը արտաբերեց, և դուրս ձեռ-
քին վրայ կրթնցնելով սկսաւ մարդարան պէս ար-
տասունց կաթիլներ թափել, իր վարդաղոյն ու
քնքուշ այտերէն: Ալֆրէտ այս խօսքերը ամեն ալ
լսելով անհնար եղաւ ինքզինքը դնել, կամայով
մը տեղէն ելաւ ու գնաց. Լեզիկնէի քովը նստաւ
առանց երեւալու, և իր ձեռքը անոր բաղակ մէջքէն
անցունելով նստաղեալ աչքերով զայն կը դիտէր,
և հրաբորբոք սիրով վառեալ ինքզինքը բոլորովին
կորսնցուցած էր: Լեզիկնէ խորունկ քունէ արթն-
ցածի պէս մէյմը աչքերը դէպ 'ի Ալֆրէտ դար-
ձոց, ինչ քաղցր հաճութիւն երբ կ'զգար անորմէ
զրկուած, երկուքն ալ շփոթած և այլայլութեամբ
մէկմէկու երես կը նայէին, առանց բառ մը արտա-
սանելու և ուրախութեան մէջ կը գտնուէին զի-

րենք բոլորովին միմեկ տեսնելով: Լեզիկնէի
կործարք կ'ելէր ու կ'ընտր, իր անուշ նայուածքը
Ալֆրէտին դարձուցած էր որուն սիրտը կը ծակէր,
աչքերէն ալ արտասուք չ'էին թափեր, բայց տա-
կալին այտերուն վրայ մնացած քանի մը թաց կա-
թիլ կը նշմարուէր: Ալֆրէտ որ բոլորովին շփո-
թած և այնպէս սիրով վառած էր որ ինքզինքը ան-
կարելի էր բռնելու. «ահ, Լեզիկնէ», սրտին ներ-
սէն կ'սկսուէր ձայն մը ելաւ, որուն արձագանքը
«Ալֆրէտ, կը սիրես զիս», հարցուց Լեզիկնէ:
Ալֆրէտ որ բոլորովին լուռ ու մռնչ կեցած էր
մինչև այս ատենս, տեղէն ելաւ Լեզիկնէի առջևը
ծնկան վրայ եկաւ և անոր շնորհալից ձեռքը պա-
ղաւ և ետքը կործարք վրայ դնելով հետեւալ
խօսքերը ըսաւ. «Ահ, Լեզիկնէ, եթէ աշխարհիս
մէջ մոխրութիւն մը ունիմ, եթէ աշխարհիս մէջ
սիրտս մէկը կը սիրէ, կը խոստովանիմ քու և իմ
անմահ Ստեղծողին առջևը թէ դուն ես, թող եր-
կինք, թող արեգակը և լուսինը իմ սրտիս թարգ-
մանը ըլլան, կրնամ ապրիլ առանց զքեզ սիրելու,
կրնամ առանց քու քաղցր տեսութիւնդ վայելելու
կենդանութեան օդ շնչել, քու լիցի, բոլոր զգա-
ցումն դուն ես, և սիրտս զքեզ կը սիրէ և առանց
քեզի հանդատութիւն չ'ունի երբեք. Լեզիկնէ, հը-
րամայէ այս րոպէս մէջ, հրամայէ, ինչ որ կու-
ղես անկողնայէս կատարեմ, որպէս զի կարող
ըլլամ քեզի ոտն հաւաստելու. հրամայէ հոգիս, եթէ
դիտանայիր թէ որչափ կը սիրեմ, եթէ դիտանայիր
թէ որչափ մտածմունքս եղած ես, անշուշտ այս հար-
ցումն ալ չ'էիր ընէր. քանի զիշերներ անքուն
անցուցած եմ քեզի համար, քանի զիշերներ ար-
տասուք լուցուցած եմ միայն զքեզ մտածելով,
քանի զուսանքներ և որչափ խնայքներ անհամ և
անհատ եկած են ինծի առանց քեզի ըլլալովս: Լե-
զիկնէ, դուն երեւելի օրիորդ մըն ես, քեզի դուք-
սեր և կամներ կան սրտաբառս, պիտի թողնու զիս
օր մը որ մռնիմ անմահութար, ահ Լեզիկնէ...»

Ալֆրէտ տակաւին կուգէր շարունակել, բայց
արտասուքը ընդմիջեց իր ձայնը և նուաղեալի պէս
ինկաւ Լեզիկնէի ծունկերուն վրայ և երեսը զոցած
կուլար. Ալֆրէտին եռանդալից զգացումը և ար-
տասուքը խօսելցին. Լեզիկնէի քնքուշ սիրտը, և
ինքզինքը զրեթէ կորսնցուցածի պէս ինկաւ ինքն
ալ անոր վրայ: Պահ մը լուսութիւն տիրեց երկու
սիրահարաց մէջ, Ալֆրէտ Լեզիկնէի ծունկերուն
վրայ, Լեզիկնէ ալ Ալֆրէտին վրայ երեւանին գո-
ցած կը մտածէին: Լեզիկնէի մտածմունքը Ալ-
ֆրէտն էր, Ալֆրէտին ալ Լեզիկնէն:

Այսպէս քիչ մը ատեն լուռ ու մռնչ մնալնէն

յետոյ Լեզինէ՝ զլուսը վեր վերցուց Լեֆթաին թանկէն բռնելով իր քովը տախտակէ նստարանին վրայ հրամցուց, թաշկինակովը անոր աչքերէն վազած արտասուքը սրբեց և ձեռքերը սխալելով ըսաւ. « Լեֆթա այդպէս մէկ խօսք մը քեզմէ չ'էի յուսար. դուքսէր և կոմսեր կան պատրաստ, ինչ կուզես ըսել. միթէ զիս ուղղունքը հարուստ ըլլալովն սիրելի են ինձ, Լեֆթա, ես սիրա կուզեմ և ո՛չ ստակ, ինչ է ամուսնութիւնը, եթէ օրինորդի մը իր սրտին ուզածը չ'ըլլայ, պատիժ ու մահ է, Լեֆթա. կերպնում յանուն երկնից և քեզի մըջ արնջնաւոր սէր կը խոստանամ. դուն առաջին անգամ սրտիս մէջ սիրոյ հիմն ձգեցիր, առաջին անգամ զքեզ սիրեցի ու պիտի սիրեմ իսկ մինչև յետին շունչս, ուրախ եմ որ փոխադարձը կը տեսնեմ քեզմէ և սրտիս արձագանքը կը լսեմ. ո՞վ երկնային քաղցրութիւն. բայց ըսէ՛ կ'աղաչեմ այս տասն և հինգ օրը ինչպէս անցուցիր և ինչո՞ւ անդամ մը չ'երեցար: — Լեզինէ, ինչ կը կարծես առիթ մը ունեցայ ու չ'եկայ կամ կարող էի և չըրի. ո՛չ ո՛չ, մի երկբայիս, աստիճան հինգ օր է որ հիւանդ անկողինն եմ ու չէի կարող զլուսը վերցնել, այսօր զեղեցիկ առիթ դատա և եկայ զքեզ գտնելու և նաև գեղեցիկ լըով մը զքեզ ուրախացնելու: »

— Հատ կը ցաւիմ որ այսպիսի դժբաղդութիւն մը եկաւ վրայ, բայց ըսէ՛ նայինք ինչ է այն գեղեցիկ լուրը:

— Արդարեւ գեղեցիկ, որ մեծ ու զօրաւոր իրաւունք մը պիտի ըլլայ զմեզ միացնելու ու երջանիկ և հանդիստ կեանք մը վայելելու:

— Ինչ է կ'աղաչեմ, շուտով ըսեցէք, զօրաւոր իրաւունք մը պիտի ըլլայ զմեզ միացնելու, ա՛հ ասիէ աւելի ուրախառիթ լուր մը չէի կրնար հաղորդել:

Լեֆթա ձեռքը դէպ 'ի զրաւանը տարաւ ու նամակ մը հանելով Լեզինէի ձեռքը տուաւ. Լեզինէ հետաքրքրութեամբ մը բանալով սկսաւ հետեւեալ խօսքերը կարդալ.

Պարոն Լեֆթա.

Քու մօրեղբայրդ այս օրերս մոռնելով երկու միլեօն ֆռանք կտակաւ քեզի ժառանգութիւն կը թողու. ասոնք պատրաստ են և մենք ալ քու հրամանիդ կ'ստատենք:

Վիեննայի տէրութեան պաշտօնային վերահսկումն
Թ. * *

Լեզինէ այս խօսքերը կարդացած ատենը յայտ

նի կը ցուցունէր իր սրտին ուրախութիւնը և քառանգաւ Լեֆթաին ըսաւ. « Իրաւ ասոնք զմեզ միաւորելու մեծ գիւրութիւն պիտի տան և հօրս հաւանութիւնը առնելու համար դժուարութիւն բնաւ մնալու չէ, բայց առանց ասոր ալ մեր սէրը միշտ անբախտելի էր, ո՛չ Լեֆթա, մի կարծեք թէ ստակիդ համար զքեզ կը սիրեմ, ո՛չ ո՛չ, արդէն այդ հարստութիւնը չունեցած զիս շատ անգամ փորձեցիր: »

— Լեզինէ, ես ալ, ըսաւ Լեֆթա, այսօր չէ որ զքեզ կը սիրեմ, առջի անգամ սիրոյ կայծը դուն ձգեցիր սրտիս մէջ, սիրտս սիրեց քեզի և երջանիկ կը համարեմ ինքզինքս որ քեզի պէս օրինորդ մը սիրելու բարեբաղդութիւնը ունեցայ, և նաև ուրախ եմ տեսնելով որ ձեզի արժանաւոր եղած պատիւը ու հանգստութիւնը կարող պիտի ըլլամ ընելու. ո՞վ Լստուած իմ, օրհնեալ ըլլայ քու սուրբ կամքդ, օրհնեալ ըլլայ քու անքննին տնօրէնութիւնդ հաղար օրհնեալ: Բայց այս դժբաղդութիւնը ունիմ որ ստիպուած եմ քսան օրի չափ ձեզմէ հեռանալ որ այս ժառանգութիւնը երթամ ձեռք բերեմ, սակայն այս բաժանումը ծանր չէ, Լեզինէ, և երկայն պիտի չտեւէ: »

Լեզինէ այս խօսքերէն դէմքին վրայ արտաւայտութիւն մը նկարուեցաւ և Լեֆթաին դառնալով ըսաւ. « Լեֆթա, պիտի մեկնիս ուրեմն այս ժառանգութիւնը ձեռք բերելու համար, ո՛հ ասիկայ դժբաղդութիւն մըն է ինձի. բայց հոգ չէ, ետքը զմեզ երջանիկ ընելու շատ պիտի օգնէ. սակայն երբ պիտի մեկնիս: »

— Վաղը առտու և այս վերջին տեսութիւնս է որ կընեմ, ինձի համար ալ ասիէ դժուար բան չկայ, բայց երթալս հարկ է, և ժամ յառաջ դործս լմնցունեմ և դամ երջանիկ ապագայ պատրաստենք քեզի հետ:

— Ա՛հ, 20 օր բաժնուիլ, անմիջապէս է, բայց ըսէ՛ ինձ այդ զգայմանց մէջ հաւատարիմ ես:

— Լեզինէ, ըսաւ Լեֆթա, այսքան ատենուան մէջ զիս չփորձեցիր տակաւին, ինչ անտիճան վերադ սէր ունենալս վերահասու: չեղա՞ր լարդեօք, կամ օր մը երկբայեցնելու առիթ տուած եմ, աղնիւ Լեզինէ. հաւաստի եղիր որ զքեզ կը սիրեմ, և քեզի համար պատրաստ եմ ինքզինքս զոհելու և ամէն բան նուերելու, երկբայէ թէ արեգակը լոյս չունի բայց սիրոյս լըայ բնաւ մի կասկածիր, երկբայէ թէ ահադին ովկիանոսը ջուր չունի, բայց մի կասկածիր թէ սրտիս մէջ սէր չունիմ և բնաւ մի տարակուսիր թէ սէրս պիտի նուաղի. այս սէրը պէտք է որ մինչև գերեզման հետո տանիմ, զի անհնար է

այս աշխարհին մէջ առանց քեզի ապրիլ, բայց ներքէ սիրուհին, ժամանակը անցած է, ճամբորդութեանս պատրաստութիւնները պէտք է որ տեսնեմ, քանզի արշալոյսէն առաջ ճամբայ ելլելու հարկադրուած եմ:

— Ա՛հ, Ալֆրէտ, ըսաւ Լազինէ զորովանօք, քու աղնիւ սիրտդ կը ճանչնայի և այսօր առաւել ևս համարում կանոնով վրադ, քու սիրոյդ վրայ երկբայիլը քեզական յանցանք մըն է. քեզի պէս աղնիւ երիտասարդ մը կրնայ զիս խաբել... ուրեմն վաղը կերթամ... այս վերջին տեսութիւնդ է”:

Ալֆրէտին աչքերը արդէն արտասուքով լեցուեր էին և չէր կրնար Լազինէի վրայէն դարձնել, քանզի արտասուքը ձեռքը բռնեց ու պաղաւ մնաց բարով ըսելով:

— Կերթան ուրեմն, ըսաւ Լազինէ արտասուք և այնպէս ձայնով մը որ Ալֆրէտ ինքզինքը կորսնցուց:

— Այո՛, ըսաւ Ալֆրէտ զրկելով զան իր բաղկացը մէջ, բայց մի լար, ՅՈ՛ օր կարճ ժամանակ մըն է, մանաւանդ զեղեցիկ առիթ մը ձեռք բերելու համար կը մեկնիմ... Մնաց բարով, Լազինէ”:

Լարկութիւն աչքերէն ալ գետի պէս արտասուք կը վազէր, սաստիկ եռանդեամբ զիրար գրկեցին ու պազնուեցան...

Ալֆրէտ թռաւ Լազինէի աչքէն:

Լարթա բարով, կրկնեց Լազինէ, երթան բարով, Լստուծոյ ողորմութիւնը և օգնութիւնը վրադ ըլլայ, Լստուած յաջողէ գործքդ. մեկնեցաւ Ալֆրէտ բայց միայն իր մարմինը, հոգին միտքը և մըտածմունքը Լազինէն յափշտակեց:

Ալֆրէտ, գոչեց Լազինէ ինքնիրեն. ինչո՞ւ արդեօք այս բաժանումդ ինծի այսչափ ծանր կուգայ. ինչու... ա՛հ... ինչո՞ւ ձգեցի որ մեկնի, ձգելուս վրայ կը ցաւիմ, ա՛հ ինչո՞ւ այսչափ կը դժուարիմ, արդեօք պիտի տեսնամ այն երջանիկ վերադարձը... Լստուած իմ, Լազինէ ծնկան վրայ եկաւ բազկատարած և իր արտասուքի աչքերը դէպ’ի երկինք վերցնելով հեռեւեալ սրտառու աղօթքը ըրաւ:

“Լստուած անքնին և ամենակարող, դուն որ երկնից բարձրութենէ քու հանրապետ աշքովդ ամեն մահկանացուաց գործերը կը գիտես և քու ողորմութեանդ չափ ու սահման չես դներ, զթա՛հէր իմ, սիրելի Ալֆրէտիս, զիւրացուր անոր ճամբորդութիւնը և տուր ինձ այն բարեբաղդութիւնը որ դարձեալ տեսնամ, Լստուած իմ, յոյս գունես ու քեզի եմ ապաւինած և սիրելի Ալֆրէտիս ալ քու զթաղաւ խնամոցդ կը յանձնեմ”:

հեծկտանքը աղօթքը ընդմիջեցին ու ոտքի վրայ ելլալով սկսաւ կամաց կամաց դէպ’ի սենեակը վերադառնալ:

(Երբ ընդհատ)

Յ Ե Ւ Ե Ր Ժ Ե Ն Ե Ր Ս

ԸՌ ՍԻՐԵՍՈՒՆ ՔԵՌՍ ԻՐ ՍԻՐԻԹԻՒՆ ԵՒ ԾԱՂԻԿ

Բաւական ժամանակէ’ի վեր ձեր մէջի եղած կռիւն տեսնելով, այնչափ ցաւ ու վիշտ զգացած եմ զոր չեմ կրնար պատմել. առաջին անգամ կարծեցի թէ նշանածի կռիւ կ’ընէք և մէկմէկէ զերազանցելու և աւելի զեղեցիկ երեւալու կ’աշխատիք... բայց ո՛հ, բոլորովին տարբեր տեսող ձեզի, բոլորովին ուրիշ կերպ. ձեր վէճը որ ամենափոքր և չնչին խնդրի վրայ կը կայանայ, այնպէս մեծցեր, խոշորցեր, քաշուեր ու քաշկռատուեր է, որ խառնափնթոր անլուծանելի հանգոյց մը դարձեր է, և կարծեմ թէ Աղեքսանդրի սուրբ անգամ անկարող պիտի ըլլայ երկուքի բաժնել, եթէ դուք զայն պարզելու չբարեհաճիք:

Աղնիւ ՍԻՐԻԹԻՒՆ և ԾԱՂԻԿ, ձեր կրտսեր քոյրն ալ ձեզի կը պաղատի, կ’աղերսէ արտասուքի աչք որ ալ դադրիք այս վիճարանութենէ, ալ դադրիք բոլորովին դոնէ’ի սէր Աղին. քանզի հետեւութիւնը խիստ դէժ նշմարեցի. ո՛հ, խիստ ցաւալի, վասն զի այս կուոյ ասպարէզին մէջ անանկ զեղեցիկ երկաթաբեկներ յանիրաւի վերադարձեցան ու գետինը ինկան, որոնց մէջէն մէյմէկ աղնիւ սիրահարներ կրնայինք զըտնել:

ՍԻՐԻԹԻՒՆ և ԾԱՂԻԿ, այս վէճերէն խէր չեկայ, ազգը օգուտ չբաղեր: Բանադատութիւնը բոլոր ուղղամտաց սիրելի է, բայց երբ օրինաւոր սահմանին մէջն է, երբ անձնական պատուոյ չզոյշիր, երբ հայհոյութիւններ, զրպարտութիւններ, և չարախօսութիւններ չարարունակեր, և այն ատեն միայն կրնանք ազգին օգուտ մատակարարել. զի խնդր մը կը մաքրուի, կը յստակուի, և հասարակութեան առջեւ սրոշակի կերպով կը ներկայացուի: Աղնիւ քոյրերս. թողուցէք այս վէճը իր զղուելի անդունդին մէջ, և եկէք’ի միասին աշխատիք մեզի նպատակ ունենալով ազգին օգուտը և մարդկային բարոյական շահը: ՅԵՒԵՐԺԱՆԵՐՍԸ, որուն դրութիւնը միշտ խաղաղասիրական է, զձեզ ալ’ի խաղաղութիւն և’ի հաշ-

տուժիւն կը հրաւիրէ՝, կը փափաղի, կ'աղաչէ, կը պաղատի, որ իրարու սիրոյ և բարեկամական ձեռք երկնցնէք, և առջեւին պէս իրարու սիրալի կապակցութեամբ մը կապուիք: քոյրերս, ընթերցողաց և ժողովուրդին զգուանք տուաւ ձեր վիճաբանութիւնը, և արտունջներ ամէն տեղերէ կը լսուին:

ՄԻՈՒԹԻՒՆ և ԾԱՂԻԿ, ինչ պէտք ունիք այսչափ կուռելու, և ինչ հարկ զձեզ կ'ըստիպէր այս աստիճան վէճը հասցնել: Իրարու նախանձելու առիթ չունիք: Քանզի երկուքնիդ ալ ահող էք, երկուքնիդ ալ քօշէլ, և աչքերնիդ կիզող, խռոր խռոր մաշօքները հաղած, քօշէնէլով սխմուած կը փայլիք: ձեր ճակատը խաբաեալ խոստիակներով և ֆիլիշէլով զարգարուած է, և անանկ շարժումներ ունիք, որ խիստ դիւրութեամբ կրնաք մէյմէկ սիրահար դանել: բայց ձեր արդի ընթացքը շատերը կը վախցնէ, քանզի պիտի երեակային թէ ասոնք քանի որ երկու քոյր մէկտեղ չեն կրնար ապրիլ, հասլա ինչպէս իրենց տան մէջ քրէի պիտի ընեն, և այս խօսքերուս աղացոյց՝ քանի մը օր առաջ մէկը զիս պիտի ուզէ եղեր, ետքը լսածիս նայելով՝ զացող խնամիկն ըսեր է թէ՝ **“ՅԵՆԵՐԺԱՆԵՐՍԻՆ, ալ անոնց քոյրը չ'մի”**: Կը նայիք որ մէջ տեղը դիս ալ կը մնասէք:

Եհա կը վերջացնեմ խօսքս ձեզի վերստին ազգելով որ հաշտուիք և իմ խրատս այս ըլլայ: **“ԱՐԵՑՆԻՔ ՕՄԻՄՆԵՐՍՈ”**:

ՇԵՍԱՐԱՆ Գ.

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՔ

Երբ-Նախ-Ինչ (1)

ՇԵՍԱՐԱՆ Գ.

Նշանակը. Երբեք տան մէջ սենեակ մը:

ձեւերս և ԼՕՆԵՐԻՍ Է ԴԻԷԷ:

Ճ'եսի. Կը ցախիմ, որ ատանկ՝ հայրս պիտի թողուս երթաս. մեր տունը դժոխք մ'է, դուն ալ հոս ուրախ սատանայ մ'էիր, որու ձանձրութիւնները կը թեթեւցնէիր. այսու ամենայնիւ երթաս բարով. առ քեզ տուքաթ մը: Կաւ ԼՕՆԵՐԻՍ:

(1) ՏԵՐԹԻՆ Ե.

գիշերուան կերակուրի ատեն՝ ԼՕՐԵՆԿՕՆ պիտի տեսնես, որ նոր տիրոջ հիւրերէն մէկն է, սոսնաակը իրեն առնի, բայց զաղտուկ տաս հաճ. երթաս բարով. չեմ ուզեր որ հայրս քեզի հետ խօսիլս տեսնէ:

ԼՕՆԵ. Մնաք բարեաւ. — արտունջներս չեն թողուր որ լեզուս խաղցնեմ. պիտի գեղեցիկ անհատաուհի, պիտի սիրուն Հրէուհի: Թէ որ Բրիստոնեայ մը քեզ խաղ մը չի խաղայ՝ ու չառնէ չի փախչի նէ՝ ես ալ էշ եմ. սակայն ծառայ եմ. այս արտանուացս անմիա կաթիլները՝ իմ մարդկային հոգիս կը խղզեն ինչ: Մնաք բարեաւ:

Կ'ուէ:

Ճ'եսի. Երթաս բարով, բարի ԼՕՆԵՐԻՍ: — Տէր ողորմա, աս ինչ զգուշի մեղք է եղեր վրաս՝ հօրս զաւակն ըլլալուս համար ամօթով մը նաւ. բայց որքան ալ իր արիւնին աղջիկն եմ նէ՝ իւր բնութիւնները չունիմ: Ե՛հ, ԼՕՐԵՆԿՕ, թէ որ խօսքիդ վրան կը կենաս, աս տարբերութիւննիս կը հանեմ մէջ տեղէն, Բրիստոնեայ կ'ըլլամ, ու քո սիրելի կիւնդ:

Կ'ուէ:

ՇԵՍԱՐԱՆ Գ.

Նշանակը. — փողոց մը:

ԿԵՐԵՐԵՍ, ԼՕՐԵՆԿՕ, ՍԱՆԵՐԻՍ և ՍԱՆԵՐԻՍ Է ԴԻԷԷ:

ԼՕՐ. Հապա՛. կերակուրին ատեն զաղտուկ մը փախչինք. սենեակս երթանք, հագուստնիս փոխենք՝ ու ժամէ մ'ետեւ ամէնքս մէկէն ետ դուռնանք:

Կրա. Եղէկ պատրաստութիւն չի տեսանք:

Սաշար. Զահակիրներու ալ խօսք չի բաշխէք:

Սաշան. Փուճ՝ բան է, միայն թէ վարպետութեամբ մ'ապսպրենք. ու առէլի աղէկը, ինծի կը նայիք նէ՝ թող ան պակաս ըլլայ:

ԼՕՐ. Հիմա ժամը չորսն է. գեռ ձեռքերս նիս երկու ժամ կայ:

ԼՕՆԵՐԻՍ նամուլ ՏԷ Է ԴԻԷԷ:

Երբեք կամ ԼՕՆԵՐԻՍ, ինչ նոր լուր ունիս:

ԼՕՆԵ. Եւաջ նամակնիդ բանալու բարեհաճեցէք, ու ետք ինչ նշանակութիւն ունենալը կը յայտնուի:

ԼՕՐ. Ես աս գիրը կը ճանչնամ, ճշմարիտ, շատ աղւոր գիր է, ու այս գրող ձեռքը՝ խրկած թղթէն առելի ճերմակ է:

Կրա. Սիրոյ լուրեր, կարծիքս:

ԼՕՆԵ. Հրամանովնիդ, տէր իմ:

1օր. Ո՛ր կ'երթաս կոր :

1օն. Ճշմարիտ , դերայարդ տէր , պիտի երթամ իմ հին տիրոջս Հրէին ձան տամ , որ դայ իմ նոր տիրոջս Քրիստոնէին հետ . ընթրիք - ընէ :

1օր. Կեցիր նայէ ինչ կ'ըսեմ , առ սա . — ու ըոէ սիրական Ճէսիքայիս՝ որ ըսածը կ'ըլլայ . — դադողուկ ըսես , կ'իմանաս . դ'նա . —
Ի՞նչ քիչ քիչ :

Պարոնայր ,
աս իրիկու գիմակ պիտի գրուինք , հաղուստիս պիտի փոխենք , ես ջահակիր մը դապ :

Սաղար . Հապա , խօսքերնիս ինտըր էր . ես հիմա առոր համար պիտ' երթամ :

Սաղար . Ես ալ անանկ :

1օր. Ուրեմն Կրթիմանային սենեակը եկէք . ասկէ մինչև մէկ ժամ Կրթիմանուն ու ես հոն կը գտնուինք :

Սաղար . Պիտի աղէկ , անանկ կ'ընենք :

Սաղար . Ես ալ անանկ :

Կրթ . Այդ նամակը սիրուն Ճէսիքայէն չէ՞ր արդեօք :

1օր. Քեզ հիմա ամէն բան պէտք եմ ըսել : Օրինք ինչպէս իր հօրը տնէն վերցնելուս բոլոր ճամբաները , անկէ 'տք հետն ինչքան ոսկի ու զոհարեղէն առնելը , ու ինչ կերպ սպասաւորի հաղուստ պատրաստած ըլլալը կ'իմացնէ կոր ինձ : Թէ որ այն Հրէայ հայրն երբեք Արքայութիւն մտնելու ըլլայ՝ գիտցած ըլլաս որ իր սիրուն աղջկան երեսէն է . ու թէ որ բնաւ բազդն իր ոտքին տակ արդէլք գնէ՝ ուրիշ կերպով ներումն չի պիտի խնդրէ , այլ պիտ' ըսէ որ յանցանքն իր անհաւատ հօրը Հրէինն է : Բալէ , հետս եկուր , կարգա՛ս սա քալած ժամանակդ . սիրական Ճէսիքաս իմ ջահակիրուհիս ըլլայ պիտի :

Ինչ :

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն Ե .

Նշան տեղ . — Եղբայր տան տալի :

ԵՆՏԻՈՒՔ Ե ԼՕՆՉԵԼՈՒՆ ԻՆ ԴՅԵԼԻ :

Եղբ . Աղէկ՝ կը նայիս դուն ալ , աչքդ քեզ վկայ կ'ըլլայ , ու ծեր Եղբայրի եւ Պատանիոյ մէջ — աեղ եղած ապրեքութիւնը կը տեսնես . — իս նայէ , Ճէսիքա . (Ի՛ր աղջիկը ի՛նչ ինչ) — ալ իմ քովէն երթալէդ ետք՝ անանկ կերակուրները չի պիտի կրնաս լափառել , ինչպէս որ բըթէդ — փէդ կը բերէիր իմ քովս եղած առնող . — քեզ կ'ըսեմ , Ճէսիքա , կը լսեն . — ալ հոս ըրած իդ պէս քնանալ , փորձալ , ու լաթերդ պա-

տառաւել չի կայ հոն . — ինձ նայէ , Ճէսիքա , չես լսեր :

1օն . Հոս նայէ , Ճէսիքա :

Եղբ . Քեզ ո՛վ ըսաւ որ կանչես . ես քեզ կանչէ՞ ըսի :

1օն . Ձեր տէրութիւնն այսպէս սովորութիւն ունէր , ես ալ առանց հրամանի քան չէի կրնար ընել :

Ճէսիքա ինչ քիչ :

Ճէսի . Ի՞նչ կանչեցիր , ինչ կը հրամայէք :

Եղբ . Ես իրիկու ընթրիքի հրաւիրեալ եմ , Ճէսիքա , առ սա բան՝ լիքներս . — իմ երթալը ինչ հարկ էր , ինձ բարեկամութիւն ցոյցնելու համար չէ՝ հրաւիրեցին որ , այլ շողքորթութեան համար . ոսկայն շուտ — ընեմ երթամ , ու սա Քրթիստոնէին շոյալութիւններովը կշտանամ : — Ճէսիքա , աղջկիս , տունս աղէկ — նայիս . — Ճշմարիտ սիրտս չուզելով կ'երթամ կոր , իմ անգործութեանս վրայ՝ մտքէս գէշ մտածմունքներ կանցնին կոր , ինչու որ աս գիշեր սոսկի տոպրակներ տեսայ երազիս մէջ :

1օն . Կ'աղաչեմ , տէր իմ , հրամայեցէք . իմ երիտասարդ աղաս հրամանոցդ կ'ըսպասէ՝ ու փայտառակութիւննիդ տեսնել — կ'ուզէ :

Եղբ . Ես ալ իրենք տեսնել կ'ուզեմ :

1օն . Ու մէջերնիս դադողուկ խօսք մ'ըրին , — չընեմ ձեզ որ դիմախաւորին մէկը պիտի տեսնէք . զոր երբ որ տեսնէք՝ պիտ' իմանաք որ վերջի Չառիկին երկուշաբթի օրը , առաւօտուն ժամը վէյրին քթիս արիւնտեղուն պատճառն ուրիշ բան չէր , բայց եթէ ինք (1) , ինչպէս որ բակա — խորանին օրն ալ օրհա՛րակէ՛ տք ըման չորս տարի եղաւ որ անգամ մ'ալ բացուեցաւ :

Եղբ . Ի՞նչ կ'ըսես կոր , ծպտին՝ պիտի , գիմախաւորին՝ պիտի . — իս մտիկ — ըրէ , Ճէսիքա , դունքս կը պէ՛ գոց — պա՛հէ . ու երբ որ թմբուկին՝ ու վիզ — ծոռոզ սրածայն սրինդին դարձելի ձայները կը լսես , պատուհանները չի վազես , ու գլուխդ փողոցին մէջ հանելու չի համարձակիս , որ երեսնին ներկած յիմար Քրիստոնէայները տեսնես , այլ տանս ականջները՝ պատուհաններն ըսել կ'ուզեմ , դոցէ՛ , որ անանկ ականջ — խցնող կոպիտ ձայներ իմ հանգարտ տանս մէջ չի մտնեն : — Յաիք . նահապետին՝ դաւազանը վկայ ըլլայ՝ երգում կ'ընեմ որ , աս գիշեր ուրախութիւն ընէ :

(1) . Լօրենցոյի համար կ'ընէ անշուշտ . Կ'երեմի որ խեղճ Ճէսիքայի համար ըրած միջնորդութեան պատճառաւ ինկեր ու քիթն արիւնտեղ է :

լու բնաւին տխորժակ չունիմ. բայց երթամ պիտի : — Առջևէն դնա՛մ դուն, շա՛ն — լակոտ . ու ըսէ որ պիտի դամ :

Լօնք . Ես առջևէն կ'երթամ, տէր իմ, — խաթուն, դուք այսու ամենայնիւ, աչքերնիդ պատուհանէն ապրին մ'առնէք, ինչու որ Քրիստոնեայ մը պիտ' անցնի, որ Հրէուհիի մ'աչքը տեսնելու կ'արժէ :

Լօնքս ինչ :

Հայր . Ի՞նչ կ'ըսէ Հագարի ծնունդ խենթը, հէ՛ :

Ճեփ . Բան չըսաւ . մնաք բարով, խաթունս, ըսաւ, ասկէց զառ բան չի լսեցի :

Հայր . Անբանը մարդավարի է, բայց ծակ աչք լծիկին մէկն է, զործի մէջ ստիպելու ըլլաւ նէ՛ ծանրաքայլ խիտունջ կը նմանի շան — լուկոտը, ու ցորեկ ատեն՝ վայրի կատուէն աւելի քնանալու կարող է : Ես իշամեղուները փեթակիս կ'ըլլալ չեմ թողլեր, ահա՛ անոր համար զինք քովէս հանեցի ու այնպէս մէկումը քով դրի՝ որ ուղնելով, ինձմէ փոխ առնուած քսակը պարպել տալը կ'ախորժեմ : — Քեզ նայիմ, Ճեփքա, ներս դնա, դուցէ հիմա անմիջապէս ետ — դառնամ, խօսքս աղէկ բռնես, դոները աղէկ մը դոցէ՛ վըրայէդ : Ի՞նչ բիւր, Գոյ Գոյ, աս անանի առակ մ'է, որ տանաէր եղող մարդուն մաքէն չեւեր բնաւ :

Ինչ :

Ճեփ . Երթաւ բարով, թէ որ բաղդս չի ջրջի՝ դու աղջիկդ, ետ ալ հայրս, կորսնցուցած ենք :

Ինչ :

ՏԵՍԱՐԱՆ Զ.

Այն տեղը :

ԿՐԹՈՒԱՐՈ Է ՍԱՐԹՈՒՆՈ ԻՆ ԴՈՒՆԻ ԴԻՄԻՏՐՈՍ :

Կրտ . Ահա՛ սա պիտ' ըլլայ այն տունին ցարկը, որուն ներքեւ Լօրէնցոն ուղեց որ ըստասենք :

Սաղար . Ըտենն ալ անցաւ դրեթէ :

Կրտ . Օտրմանալին այն է, որ իր խօսք — տուած ժամանակէն կը պակսի կոր . տարփաւորները միշտ ժամանակէն առաջ կը վազեն :

Սաղար . Անշուշտ, Բիւրդիտէի աղանինէրը տասն անգամ աւելի շուտ կը թռչին՝ որ սիրոյ նոր — դրուած մութհակին կնիք — կոխեն, քան որ չափ սովորեալ են՝ որ պարտաւոր եղած հաւատարմութիւնը անտոյժ պահեն :

Կրտ . Ադ միշտ ատանի կ'երթայ, անյադ տխորժակով մը սեղան նստողը, երբ տեսեր ես, որ նոյն տխորժակով ելլէ . . . որ ձին է այն որ իր սոսկալի ու կրակ — հանող քայլերը՝ որոնցմով առաջին անգամ կը ցաթկըրտէր, վերջապէս չի կամացցներ : Աշխարհիս բոլոր բաներուն՝ առաւել ետէն — ինկած են մարդիկ, քան թէ զանոնք վայլած : Կա մը, ինտոր երիտասարդ ու շտայլ մանչու մը պէս զրոշակներով զարգարուած կ'ելլէ իր շինուած նաւահանգիստէն, շնացող հողմին գիրկը պլլուելով ու պաղուըտելով . ու ինտոր դարձեալ շտայլ մանչուն պէս — կը դառնայ, ջարդուբուրդ եղած անդամներով, պատառ — պատառ եղած առտ — դաստներով, շնացող հողմէն նիհարցած՝ վարձուած՝ ու աղքատցած :

Լօնքս ինչ :

Սաղար . Ահա՛ Լօրէնցոն կու գայ կոր . — այսուհետեւ կը խօսակցինք ասոր վրայօք :

Լօր . Սիրելի բարեկամներ, այսքան երկար — ատեն համբերելու համար ներում կը խնդրեմ : Ես չէի, այլ զործերս էին որ ձեզ ըստասեւ տուն ու ետ ալ ուշ — մնացի : Երբոր դուք ալ տիկնադողութեան արհեստին հետեւիք, ան ատեն, ետ ալ խօսք — կուտամ, որ ուղածնուդ չափ կ'ըստասեմ ձեզ : — Սոս եկէք, ահա՛ Հըրէայ աներոջս բնակութիւնը : — Հօ, մի կայ ներսը :

Ճեփ . Երբեք պարտաւոր չ'իմք ինչ ցորեն մանուկ հագնալու :

Ճեփ . Դուք ո՞վ էք . ըսէք նայիմ, որ աւելի հաւասար — ըլլամ, թէ ե երգում ալ ընեմ՝ զուխ չի ցաւիր, որ ձեր ձայնէն իմացայ ո՞վ ըլլալիք :

Լօր . Լօրէնցոն է. ձեր սիրականն է :

Ճեփ . Լօրէնցոն, անշուշտ . ու իմ սիրականն, հապա . ես իրմէ աւելի ո՞վ կը սիրեմ, ու ձեզմէ զառ, հիմա ո՞վ դիտէ, Լօրէնցո, որ ես ձերն եմ :

Լօր . Ըստուած՝ ու քու մտածութիւններդ միայն վկայ կրնան ըլլալ, որ դուն իմն ես :

Ճեփ . Ըսէք, բռնեցէք սա սնտուկը . առնելուն աշխատութիւնը կ'արժէ : Հատ ուրախ եմ, որ ատենը զիջեր է, ու իս չէք կրնար տեսնել, որովհետեւ կերպարանքս փոխելու համար կ'ամրանամ կոր . բայց սէրը կոյր է, ու սիրական տարփաւորները՝ իրարու ըրած մանրմունք խենթութիւնները չեն կրնար տեսնել, ինչու որ թէ որ կարենային՝ Կուպիտոնին երեսը պիտի կարմրէր իս այսպէս մանչու հագուստով տեսնելուն :

Լօր . Վար իջիք, ինչու որ ջահակիրու .

Հիւ պիտ' ըլլաք :

Ճիւղ . Ի՞նչ, իմ խայտառակութեանս գիմաց ճրագ բռնեմ : Ճշմարիտ որ, իրենք իրենցմէ պինտ լուսաւոր ալ են : Ի՞նչու այդպէս կ'ըսէք, այդ մեզ կրնայ երեւան հանել, սիրաճանս, ու ես պէտք է որ անճոռնի երեւամ որ չի ճանչցուիմ :

(Երանայիք)

Ա Ր Ո Ւ Ե Ս Տ Ք

Մեր վերջին թուոյն մէջ չիվիտի ներկելուն վրայօք խօսեցանք . այժմ անոր վրայ աս ալ կ'աւելցնենք որ՝ եթէ կ'ուզես սեօսի ընել, այսինքն՝ ներկուած կտաւիգ վրայ ծաղիկներ տպել, որով տեղը չիվիտի մնայ ու տպած ծաղիկներդ սօղանի, ճերմակ, կամ թուրուռնի գոյն ունենայ, հետեւեալ կերպերով կ'ըլլան :

Օգտինը չիվիտի ծաղիկները ախի գոյն սեօսի ընել :

Ըն 50 տրամ փոթաս և գիր մէջը 160 տրամ ջուր, ու պտուկով մը եռացուր, և յաւելցուր վրան 25 կամ 30 տրամ զամի . աս բաղադրութիւնով չիվիտի ներկած կտաւիգ վրայ ուղած կաղապարովդ (խաւը) տպէ : Չորնալէն ետքը լուա :

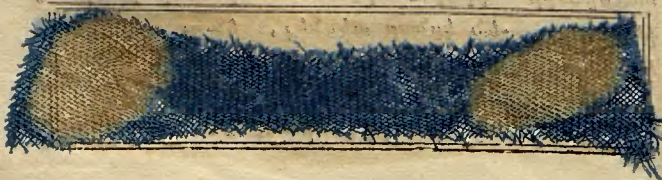
Օգտինը չիվիտի ու ծաղիկները ճերմակ սեօսի ընել :

Մասթէլայի մը մէջ ջուր գիր, ու մէջը կէս զաւաթ զաճ եաղը լեցուր, ու աս ջրին մէջ լուա վերի սօղանի ծաղիկներով եղած կտաւդ, որով սօղանի գոյները կ'ըլլան ճերմակ :

Օգտինը եաղըն այնչափ գնելու է, որ եթէ ջրի հետ խառնելից ետքը քարի վրայ տամլաթմիշ ընես նէ՝ շարժանքով ըլլայ, այսինքն՝ քիչ մը քեօփիւրմիշ ըլլալը երեւայ : Չըլլայ որ զաճ եաղըն շատ գնես, կը փտեցընէ կտաւդ :

Օգտինը չիվիտի ու ծաղիկները խորանճի գոյն սեօսի ընել :

Ըն 50 տրամ փոթասը, 35 տրամ թիւրապի, և 50 տրամ զամի, մէկ օխա քէսկին մոխիրի ջուրով երկթմիշ ըրէ, աս բաղադրութիւնով չիվիտի կտաւին վրայ ուղած կաղապարովդ տպէ : Չորնալէն ետքը լուա . և կ'ըլլայ այս գոյնը :

Փոթիւրաֆի համար պէտք է շաճ (protosulph ate de fer) շիւնելու կերպը

Ըստկի անօթի մը մէջ 100 տրամ ասիտ սըւֆըրիք զաճ եաղը գիր, վրան լեցուր 50 տրամ ջուր, և մաքուր ու փայլուն երկաթի կտորներ գիր մէջը այնչափ՝ որ ալ զաճ եաղըն զօրութիւն չունենայ ուրիշ երկաթ հալեցնելու . անատեն թիւղով սիւղմիշ ըրէ և տակը կըլոր ապակիով մը կրակին վրայ գիր որ շողիանայ, մինչև որ հեղուկին երեսը պինդ բարակ մաշէ մը ձեւանայ . վար առ կրակէն, չանախի մէջ լեցուր, ու հանգաբառ տեղ մը գիր, որ պաղելու ատենը կանաչ փայլուն գեղեցիկ բլւրեղներ ձեւանայ, ջուրը պարպէ ու աղերը չորցուր . բերանը իմթիզաճլը շիւնէ մէջ գիր գործածելու համար :

Միջինները (խաւնա) ջիւնելու կերպը :

Ըն 70 տրամ քիւքիւրտ շիւնէ, և 35 տրամ բօթաս . գիր պտուկով մը կրակին վրայ մինչև որ հալի և միանայ, ու յետոյ ծեծէ որ փոշի (Խօշ) ըլլայ, աս փոշիէն քիչ մը ջրի մէջ հալեցուր, և ուր որ աս ջրէն սրսկես՝ խորընճանները պիտի մնան ինչ կամ փախչին :

Բիւնները ջիւնելու կերպը

Ըն կտոր մը կիր (Գիւն) և խօթէ բոլոր ան ծակերը, ուրկից որ կ'եւեն, իսկոյն կը ջարդուին :

Կարօն (ճաղառնոս) պահելու կերպը

Մաղտառտը չորցուր առանց հողի, և սահանի մը մէջ գիր, կրակի վրայ չորցուր, շիւն ու մաղէ անցնելից ետքը՝ շիւնէ մէջ գիր ու տասը օրի չափ առանց բերանը զոցելու տաք տեղ մը գիր, ու յետոյ զոցէ : Զիւնին բերանը չզոցած 5-10 օր տաք տեղ մը գնելից ետքը զոց պահելու է :

Բիւնները ճերմիւրնել :

Քէօմիւրը փոշի ըրէ, մեղրով խառնէ ու ֆըրչայով ակոսներուդ քսէ : Ըս բաղադրութիւնը սաստիկ ճերմկեցնող է ակոսները :

Հանգերճները երկար ժամանակ պահես նէ՝ դէշ կը հոտին . աս հոտը արդիւլելու համար քաւնի մը կտոր քէօմիւր գիր ծալքերուն արան, որ քէօմիւրը ծծէ դէշ հոտերը :

ԵՐԿԱՐ ԺԱՄԱՆԵԿ ՀԱՆԿԻՌ ՊԸ
ՀԱՆՈՒ ԿԵՐՊ ՄԸ

Ճիշտ եռացող ջրի մէջ հալելիքը բոպէ մը

թողութեամբ մը կը գիմանայ քիչ մը ժամանակ իւրի մէջ թողութեան վեց ամիս կը գիմանայ :

ՏՂԱՅ ԵՒ ՁԻՒՆ

Տղայ մը կ'ըսէր ձիւնին ,

Ինչո՞ւ դուն քու ամպեղէն լեռներու վրայ չես կենար : Քու ներկայութիւնդ երկիրը կը արտաբանէ , և աշխարհ խնայած դաւարիներու կանաչութիւնը մեր աչեքէն կը թաքուցանէ : Տեսայ որ դուն կատաղոյն երկիրքը մթնցուցիր , և աշխարհս նկույթի մազերը ճերմկած ձերունի մը վարձուցիր : Հորիզոնին վրայի եղած դաշտերը ախրագէմ են և մեր ծառերուն բարակ ոտերը քու ծանրութեանդ տակ ճնշուած կը խորտակուին : Փոքրիկ թռչունը զքեզ կ'անիծէ , որովհետեւ կը մնի ճիւղին վրայ , և չգիտեր ո՞ր հանգչի : Ճանապարհորդը զքեզ կ'անիծէ , քանզի դուն անոր ճամբան ծածկեցիր :

Ինչո՞ւ համար զմեզ մեր քաղաքացի մէջ անդամ կը հալածես և քու վերաբերուող մեր բնական անհատներուն տանեացը վրայ կը տարածես :

Բայց Աստուած զքեզ պատժելու համար իւր անձրեւը թափել պիտո՞ր տայ կամ իւր արեւը պիտի շողացնէ քու վրայդ , և քու պայծառութիւնդ առուակներու ջուրերուն մէջ պիտի հալի , ծաղիկէ ալ աւելի շուտով պիտի անցնիս , և դուն պեղեցիւթեանցդ տակ միայն մահուան ցուրտը սքողած ես :

Ես կ'առեմ զքեզ վասն զի մայրս կ'արգելու զիս դուրս ելլեմ . քանզի դուն եղբայրներու շուքին տակ ննջած բնութեան պատանքի պէս ես

Ձիւնը կը պատասխանէր տղուն . իմ թեթեւ և մանր մունր հատերս հովերէն անդին անդին ցրուած կը ծփծփան իբրեւ անձրեւ ցրտութենէ կարկաճած ծաղիկներու : Բանաստեղծները իմ կուսական փառքս երգեցին , և անոնց աչաց առջեւ իբր քող նշանածի եմ ես երկրին՝ որ Փարսան հարսանեաց կը պատրաստուի : Երկրագործները ուրախութեամբ կը բարեկեն իմ բարեպառեհ դալուստս և կ'օրհնեն իմ առատութեամբս պատսպարուած զեանին արգասաւոր չեւմութիւնը և հունձքերուն ծլած բողբոջները :

Տղայ , դեռ քու խելքդ տհաս է , միայն հաճութիւն կը փնտռէ , և քու դէն նոր բացուած աչքերդ իրերուն օգտակարութիւնը չեն տեսներ :

Կուգամ ես , որովհետեւ Աստուած է զիս խրկողը , որ քու մայրդ ըսած է անշուշտ քեզի ,

թէ Աստուծոյ ամէն ըրածները բարի են : Չմեռուան շարացիչ զարգարանքն և դարնա խոստումներուն բարեբար պահպանն եմ ես :

Առայ ինծի , վաղահաս սառցոյցը կ'ըստանանէ զպառլը՝ որ Յունիսի մէջ պիտի ծնի , և կը սառուցանէ ծառոց ոտերուն հիւթը որոնք տերեւազարդ պիտի ըլլան ի ժամանակին :

Տղայ , ամառը պակաս գեղեցիկ կ'ըլլայ եթէ ձմեռը պակաս տխուր ըլլայ , և երբ որ ծաղիկները բացուին և ձեր աչաց ժպտին , այն ժամանակ միւլ կը յիշէ իմ առօրեայ թաղաւորութիւնս :

Ե. Հ.

ԶՈՒՄԲՈՒՄ

Հօլանտայի մէջ թիւթիւն քաշելու այնչափ առաջ դացեր է . որ ամէն խաչվէ մուխով լեցուած ըլլալուն , մէկըմէկ չ'են տեսնար . և երբոր սպասուողը կ'ուզէ մէկը դանել , քէօրիւկով կ'երթայ մարդուն երեսին կը փչէ որ տեսնէ ով ըլլալը :

Կրօնաւորի մը զգեստով ծպտեալ դող մը իրիկուան դէմ ակնալաճառի մը խառնութիւն կը մտնէ , և հնարքով մը դոհարներէն հաս մը զատելով ձեռքը կառնու , և ակնալաճառին կուտայ , հետագայ խրատն ալ վրայ կը բերէ ու կ'ըսէ . որդեակ պէտք ես զգուշանալ , ինչու որ հիմախուան ժամանակս դէշ է , շատ նենգաւոր դարձելիներ սրբութեան զգեստ հագած քեզի կուգան և քու պատուական դոհարէ լինացդ տուփը կառնուն , զրպանին կը դնեն , և դուրս ելնելով՝ աներեւոյթ կ'ըլլան : Այսպէս բոլոր խոշոր խօսեցածները դործքով կը կատարէ , և ակնալաճառը դեռ իրեն սրբազան խրատաւորին կ'ըստասէ :

ՄԻԱՄԻՏ ԱՆԵՍՏԻ ՄԻ

Երկու Նաւաստիներ յանցաւոր գտնուելով կախաղանի դատաւարութեան , անոնցմէ մէկուն կախուելու ժամանակը պարանը կտարելով ինքը ծոփի ինկու և դէպ ի ցամաք լողալով ազատեցաւ : Միւս ընկերը զինքը կախողներուն թախանձաւոր կըսէր : Լոյսայրներ , անիկա լողալ գիտէր . ազատեցաւ , բայց ես լողալ չի գիտնալուս համար , կաղաչեմ զձեզ , զթացէք իմ վրաս , պարանոցս հասու և ամուր պարան մը անցուցէք , որ լըլըյ թէ ծովը ինչալով խեղդուիմ , կարծէր թէ կախաղանին վրայ պիտի ապրէր :

ԹՇՈՒԼՈՒ ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԵՆ

Գիւղացիին մէկը քաղաքէ մը շաքար գնելով իշուն վրայ կը բեռնաւորէ և դէպ'ի զիւղ ճամբայ կելնէ : Ճամբան երթալու ժամանակը անձրեւի կը բռնուի , որով շաքարը աղէկ մը կը լուծուի և կըստաւորի , քիչ մը ետքը շանթաքար իյնալով էջը կըստանան : Ասոր վրայ ինքն ալ զարհուրած սարսափած թուփի մը տակ կերթայ կը պահուցուի : Բայց տեսն' լով որ ամպերը դեռ կը գոռան ու կը փայլատակեն , կաղաղակէ բարձրաձայն թէ « Տէր Աստուած , շաղկեցիր , և իմ շաքարս ալ շաղկեցիր , շաղկեցիր և իմ էջ շանթաքարեցիր , հերիք չեղա՛մ հիմայ ալ ճրագ վառած իմ անձիս ետեէն ինկեր ես :

ԸՌ ԶԵՄԵՊԵՏԱՍԻՆՆԵՍ

ՎԱՐԳ ԶԱՆԳԻՍ ԱՄՍԵԿԱՆ

Ա' մշտնջենաւոր օրացոյցը առջիկ , զտէր ԳԵՐԳ աղիւսեակը , ու մէջը փնտռէ 1800 ը աս ԳԵՐԳ աղիւսեակին երկու կողմը եղած ՏԵՐԻՐ աղիւսեակներուն մէջ զտէր աս տարւոյն թիւը որ է 62 , զոր կը գտնես աջակողմեան աղիւսեակին մէջ : Աս 62 թուոյն հորիզոնական շտիւթեամբը եկուր ճիշդ 1800 ին ներքեւը և կը գտնես Ե զիւրը , որ է 1862 թուականին տարեգիրը :

ԳԵՐԳ աղիւսեակին տակ դրուած ԳԻՐ ՏԵՐԻՐՈՅ աղիւսեակին մէջ զտէր վերոյիշեալ Ե զիւրը , և աս Ե զրին էջին մէջ ինչ օր որ կը փնտռես նէ նոյն փնտռած օրդ զտէր , ԳԻՐ ՏԵՐԻՐՈՅ աղիւսեակին երկու կողմ եղած երկոտասան ամիսներուն մէջ որ ամսոյն մէջն ես նէ նոյն ամսոյն տակի թիւերուն մէջ որ թիւը որ վերոյիշեալ փնտռած օրիկ առջեւ հորիզոնական կերպիւ որ հանդպի , ճիշդ կը գտնես փնտռած տարիդ , ամիսդ , ամսոյդ թիւը և շաբաթուան օրը :

Օրինակ :

Դիցուք թէ հոսկից ՅԵԼԵՐԺԵԶԵՐՍԵՐ Ապրիլի 10 ին ձեռքդ հասաւ , երբոր վերոյիշեալ կերպով 1800 թուականը և 62 թիւը տարւոյն Ե զտար , աս Ե զրին տակ հինգշաբթի օրը պիտի նայիս որ փնտռած օրդ է և աս հինգշաբթի օրին հորիզոնական ուղղութեամբը ԳԻՐ ՏԵՐԻՐՈՅ աղիւսեակին ձախ կողմը ամիսներուն մէջ Ապրիլ ամսուան մէջ նայիս նէ պիտի գտնես 3 . 10 . 17 . 24 . որով կընայս զիտնաս որ ապրիլի 10 հինգշաբթի է :

— Յ . Վ . Ս . Ս : Յ . Կ : Պօլիս և Օմիւռնիա . Յաւերժահարսին բաժանորդ չեղողներուն խնդրածը չեմք կրնար կատարել :

— Վ . Պ . Պօլիս . ամառուան մօտայի պատկերները 15—20 օրէն փարիզէն պիտի գայ :

Անցեալ օր Արդոյ Սարգիս աղա Տիրացուեանի նամակ մը կը բերեն՝ որ իւր նամակովը Պէրլամա խրկէ : Նամակին վրայ այսպէս էր գրուած :

Ի զիրս Պօլիս Պօլսոյ Կալուր Իզմիրին պաֆօրը ձկէկ և օվ որ այս զիրը Կալուր Իզմիրին պաֆօրը ձկէ հազարաւոր վարձ առնէ Աստուած մէ և այս զիրը Կալուր Իզմիրին պաֆօրէն էլէ երթա Պէրլամա Բախըր խանին մէջը Գայֆան Բայպուրդցի Արզիսիէն օղլու Ահօճանին որդի զայֆաճի Կիրքօրին ձեռքը հասնի կրկին և օվ որ այս զիրը տեղը հասուցանէ հազարաւոր վարձ առնէ Աստուած մէ ամէն :

ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆ

Մարտի 27 ին . Վարդուհի օրիորդ սեւամարմ , աղախին Ս . Ճշմարտախօսեանի :

ԾՆՈՒՆԴԻ

Մարտ 16 . Տիկին Պրոսպերի Մ . Ստեփան . արու
" 17 . " Յովնանէն Վառսիեան . "
" 18 . " Յովնանէն պէրպէր Մարտիրոսեան . էգ

ՄԵԶԻՐ

Մարտ 19 . Մարկամ . Տիկին Գրիգոր Ապրիլեան .
" " Դուստր մինդանձի Մկրտչի .

Եթէ մէկը կ'ուզէ մշտնջենաւոր օրացոյցը հասկնալ Պօլիս Վարդ հանդիսի խմբագիրէն թող սորվի , և Օմիւռնիոյ մէջ ալ ու կը խցէ ճատրեկան աղէ մը :

Արդոյ ընթերցող ,
Քեզի ըլլայ օղ
Ամառն խօսքին
Չ'աւտալ բնաւին ,
Չի Ապրիլ մէկին
Մարդիկ կը խաբուին :

Օ Մ Ի Ի Ռ Ե Ի Ը

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՏԵՏԵԱՆԵ